

28.11.23

Укр. літ

Клас: 9-А,Б

Вч.: Харенко Ю.А.

**Тема: Соціально-побутова
драма**

**«Наталка
Полтавка» –
перший твір
нової української
драматургії.
Її сценічне життя**

Причина її написання була дуже проста:
ставши директором полтавського театру,
І. Котляревський був невдоволений
репертуаром. Тому, на відміну від «високої»
класицистичної трагедії, яка за допомогою
абстрактно-логічного узагальнення
показувала подвиги й страждання великих
людей, та комедії, де об'єктом смішного
виступав народ, у п'єсах
І. Котляревського представники простого
народу виходять на сцену як герої,
гідні поваги й наслідування.

Наталка
Полтавка

***П'єса «Наталка Полтавка» —
це перший драматичний твір
нової української літератури,
який, за влучним висловом
видатного українського
драматурга Івана
Карпенка-Карого, є
«праматір'ю українського
народного театру».***

**П'єса була
написана у 1819
році, але майже
два десятиліття
не друкувалася і
поширювалася
серед народу в
рукописному
вигляді.**

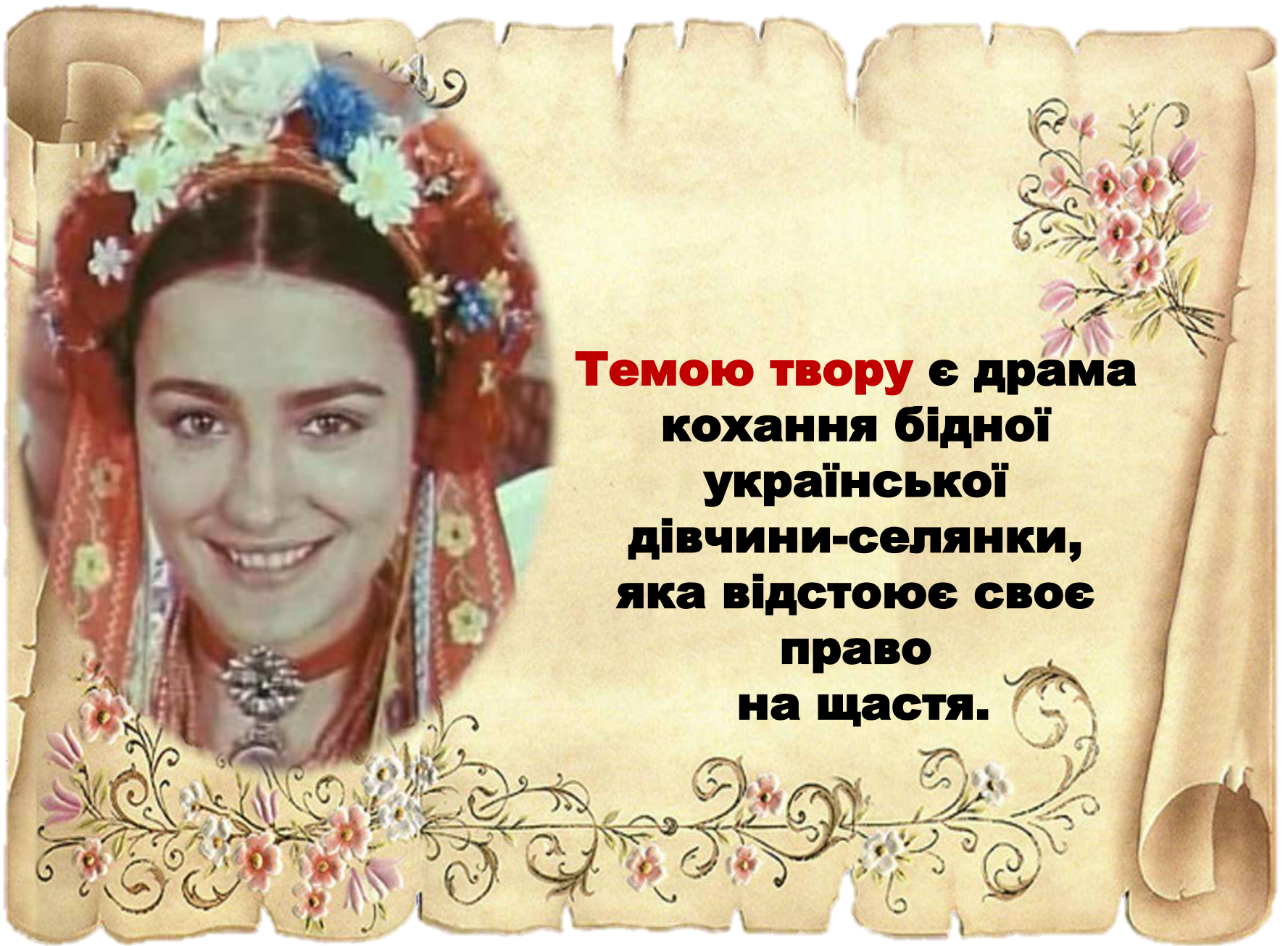
**Вперше «Наталку
Полтавку» було поставлено
1819 року в Полтаві за участю
знаменитого актора Михайла
Щепкіна. Із цього часу
починається сценічне життя
безсмертної «української
опери на дві дії», як назвав її
сам автор. 21 січня 1921 року
«Наталку Полтавку» було
поставлено в Харківському
театрі.**

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

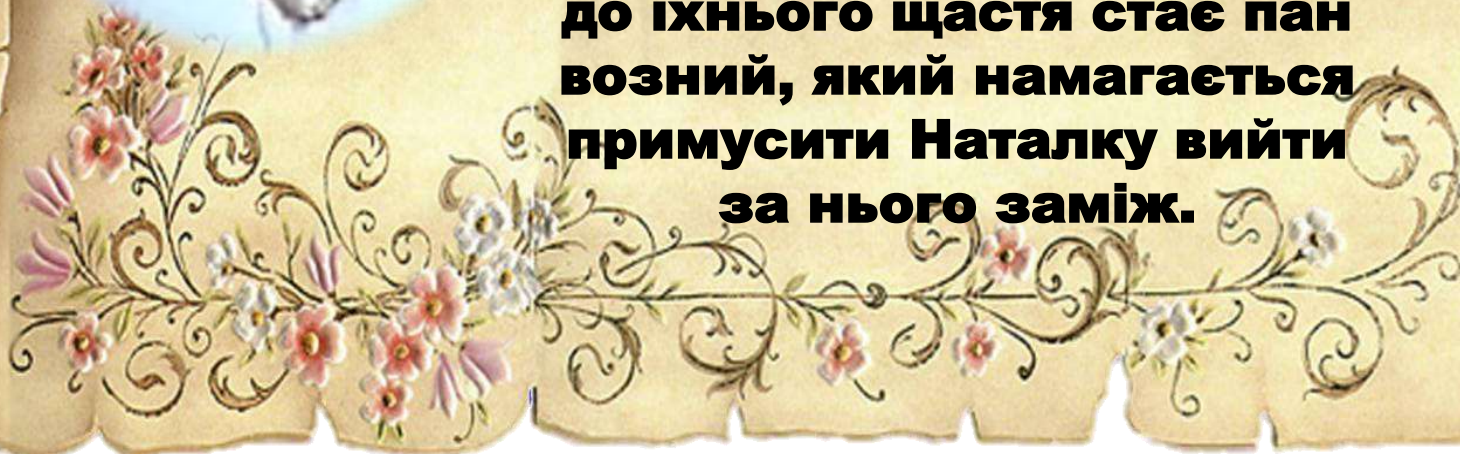
**За жанром «Наталка
Полтавка» — соціально -
побутова драма, глибоко
національна
характерами й
естетичною формою,
перший твір нової
української драматургії,
у якому поєдналися
ознаки сентименталізму
та просвітницького
реалізму.**

**Темою твору є драма
кохання бідної
української
дівчини-селянки,
яка відстоює своє
право
на щастя.**

Сюжет має соціальне спрямування, адже перешкодою на шляху до одруження Наталки з Петром стає майнова нерівність. Спочатку вони не одружились через бідність Петра, і це змусило його піти на заробітки. Потім на шляху до їхнього щастя стає пан возний, який намагається примусити Наталку вийти за нього заміж.

Чому примусити?

**Тому, що возний —
багатий пан,
який займає таке
соціальне
становище (судовий
чиновник), яке дозволяє
йому зверхньо дивитися на
простих селян.**

**Отже, в основі сюжету п'єси
лежить цілком життєвий
конфлікт.**

Конфлікт
**у художньому творі —
це суперечність,
зіткнення, що лежить в
основі боротьби між
дійовими особами і
зумовлює розвиток
подій у художньому
творі.**

Композиція:

**проста, події розгортаються
плавно, природно, без зайвих
сцен і картин. Твір складається
із двох дій, кожна з яких
поділяється на картини, а ті —
на яви. У першій дії є сім яв,
вона композиційно обрамлена
піснями: починається і
завершується піснею; друга дія
має одинадцять яв і теж
обрамлена піснями.**

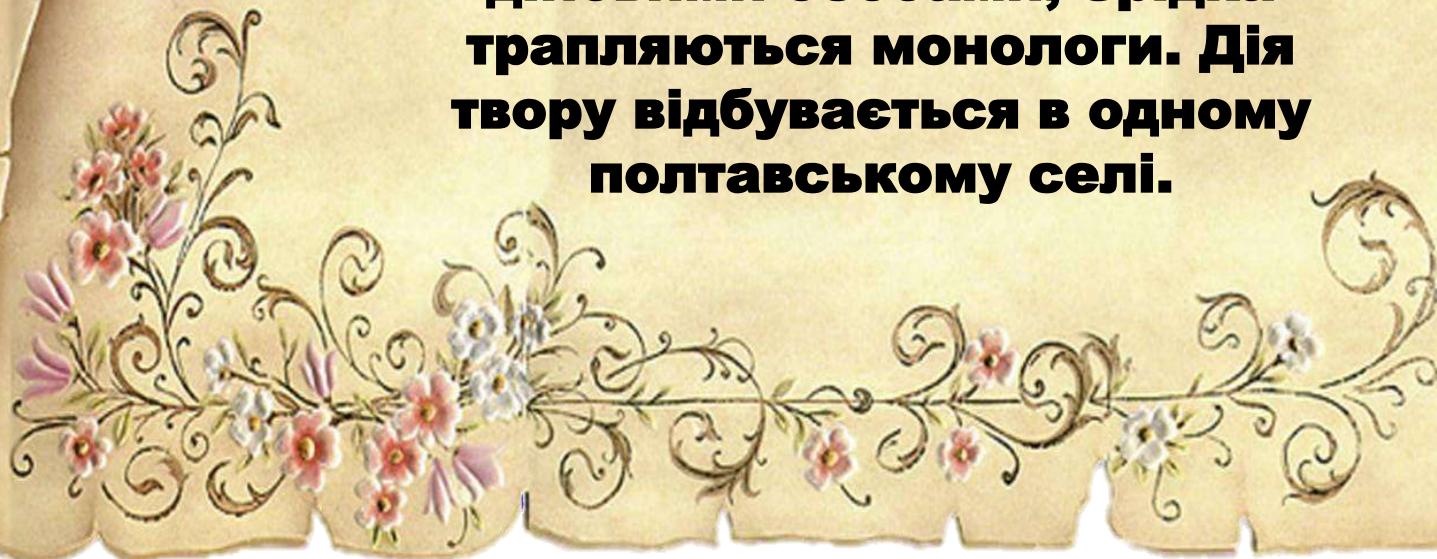

Композиція:

**Усього у творі 22 пісні,
починається «Наталка
Полтавка» піснею «Віють
вітри, віють буйні».**

**Усі яви написані у формі
діалогів між двома або більше
дійовими особами, зрідка
трапляються монологи. Дія
твору відбувається в одному
полтавському селі.**

**Сюжетну дію п'єси рухає
соціально-побутовий конфлікт
(між Наталкою, бідною
селянською дівчиною, і возним
Тетерваковським, багатим
паном, але нелюбим Наталці,
який, користуючись своєю
владою і матеріальним
становищем Наталчиної сім'ї,
претендує на роль її чоловіка.
Саме цьому підпорядковані всі
інші взаємини дійових осіб).**

Експозиція:

**знайомство з Наталкою
та її родиною, виборним,
возним та інформація
про те, що Наталка
кохає Петра і чекає
його.**

Зав'язка:

**сцени, з яких читач
довідується про намір
возного одружитися
з Наталкою і бажання
виборного Макогоненка
прислужитися в цьому.**

**Виникає конфлікт, зумовлений
становою й майновою нерівністю в
суспільстві — зіткнення прагнень
возного (одружитися) і Наталки
(небажання цього).**

Розвиток дії:

**розмова матері з
донькою; виборний
умовляє
Терпилиху, щоб
видала Наталку за
возного**

Розвиток дії:

**поява на сцені
бурлаки Миколи,
який
стає потім
посередником між
Петром і Наталкою;
Наталка подає
рушники возному;**

Розвиток

дії:

**повернення
Петра
і його розмова
з Миколою.**

Кульмінація:

**КОЛИ
СХОДЯТЬСЯ ВСІ
ДІЙОВІ ОСОБИ Й
ОСТАТОЧНО
ВИРІШУЄТЬСЯ
ДОЛЯ НАТАЛКИ.**

Розв'язка:

**благословення
матір'ю**

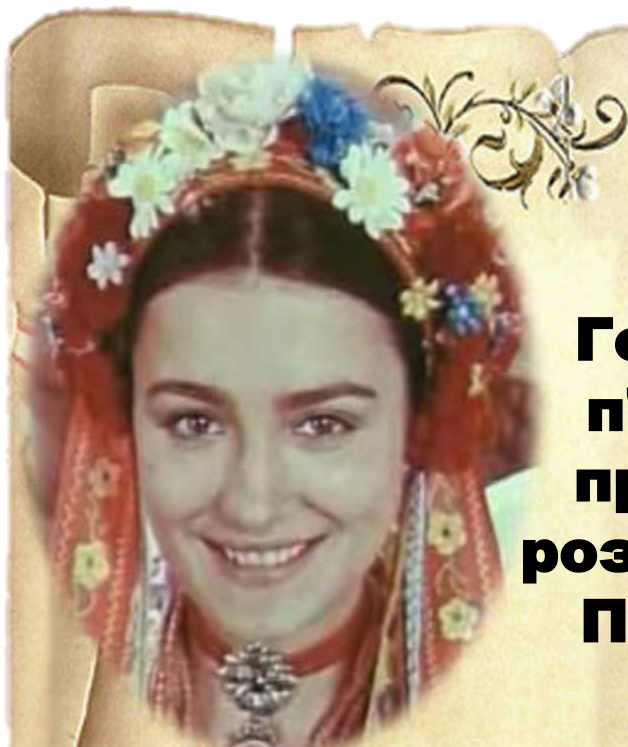
**Наталки і Петра;
промовисті, афористичні
репліки Миколи,
виборного.**

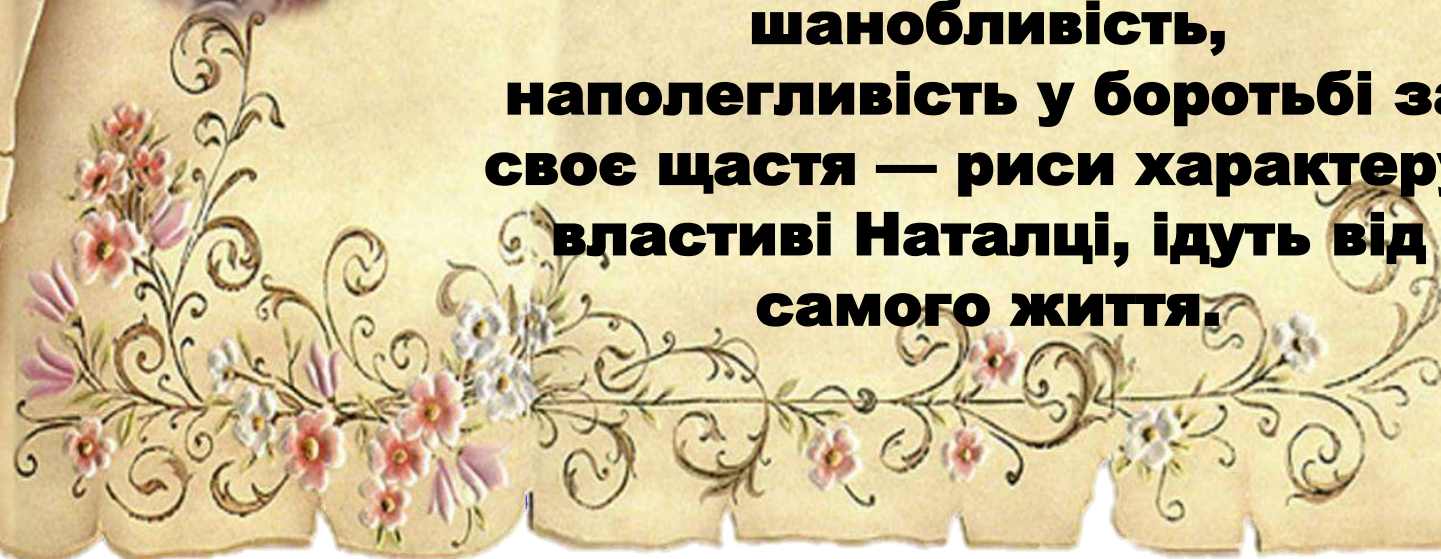

**П'єса «Наталка
Полтавка» — це перший
драматичний твір нової
української літератури,
який, за влучним
висловом видатного
українського драматурга
Івана Карпенка-Карого, є
«праматір'ю
українського народного
театру».**

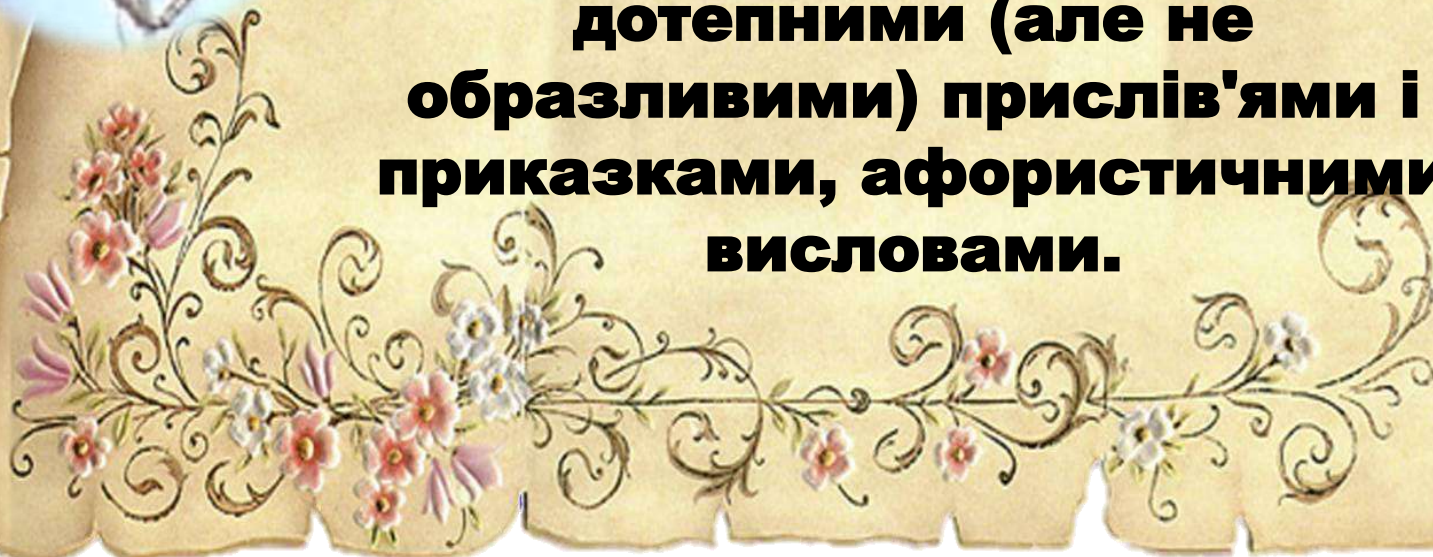

Головною дійовою особою
п'єси є **Наталка**. Це образ
простої, роботящої, чесної,
розумної української дівчини.
Почуття людської гідності,
самоповаги, розум і
шанобливість,
наполегливість у боротьбі за
своє щастя — риси характеру,
властиві Наталці, ідуть від
самого життя.

**Образ Наталки сприймається
через її дії, вчинки, а також
мову — просту, звичайну
розмовну українську мову
тих часів, що пересипана
дотепними (але не
образливими) прислів'ями і
приказками, афористичними
висловами.**

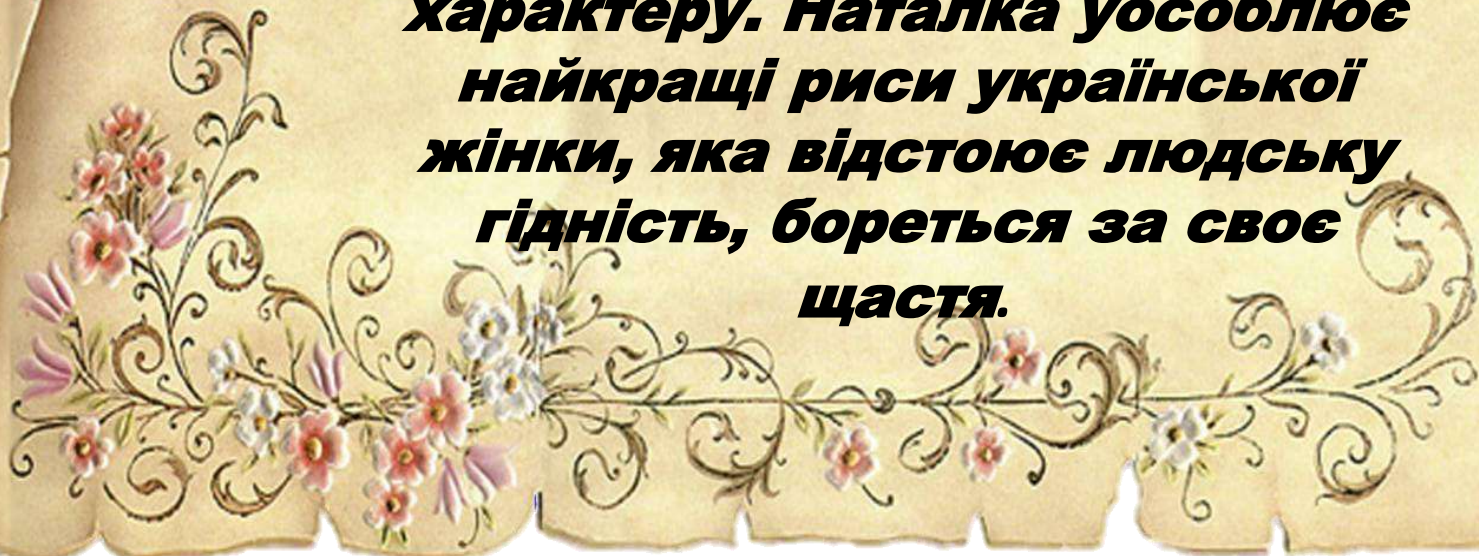

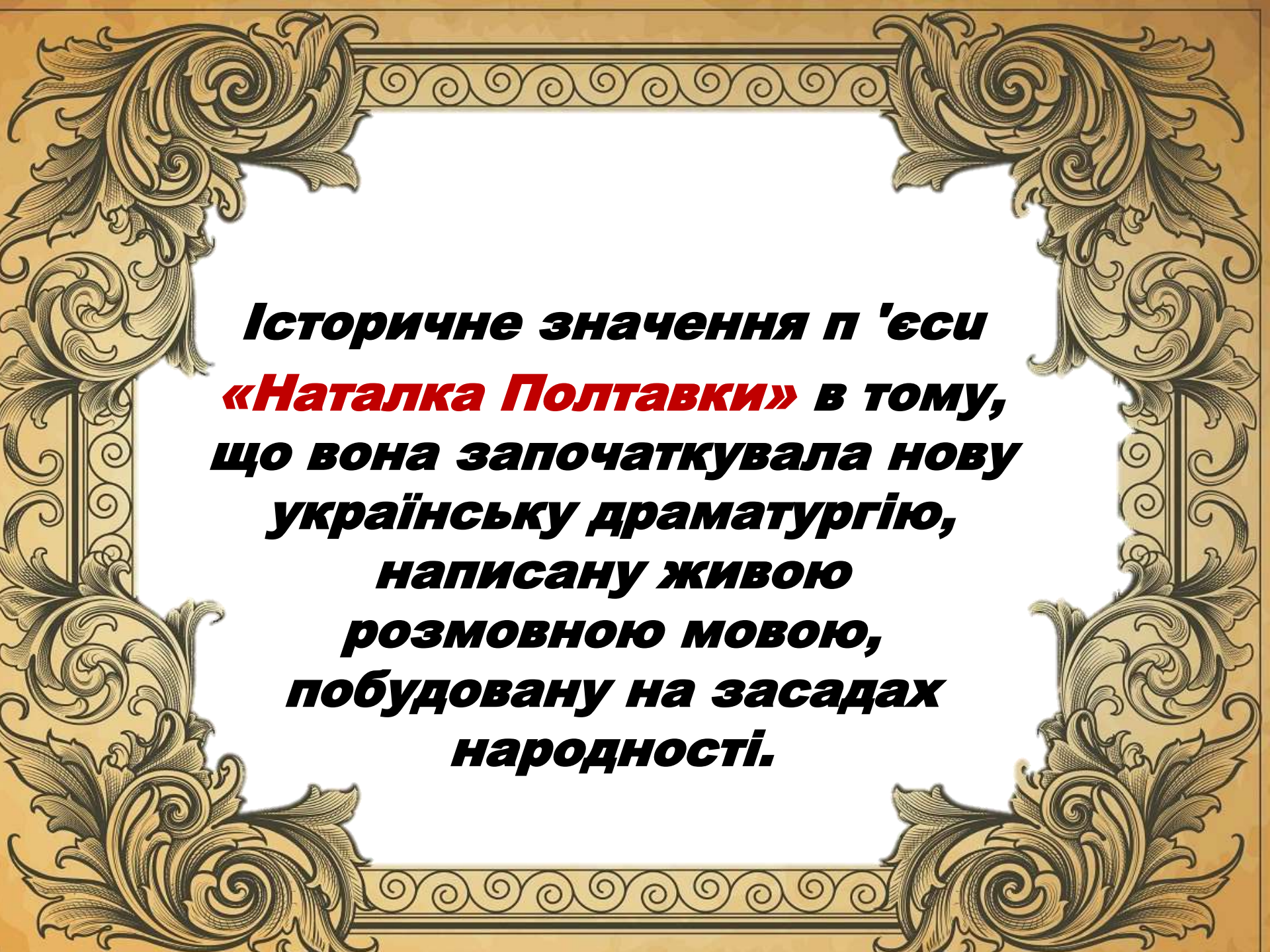
***Наталка Полтавка —
перший в новій українській
літературі позитивний,
реалістично змальований
образ жінки-селянки тих
далеких часів. Можна
сміливо стверджувати, що
це ідеальний образ
української селянської
дівчини з усіма її
чеснотами. У ній — жодної
негативної риси, жодного
негативного вчинку.***

**Новаторство п'єси
«Наталка Полтавка» полягає
в тому, що образ головної
героїні — дівчини-красуні
Наталки — І. Котляревський
узяв з народу й показав її як
ідеал молодої українки,
фактично позбавленої вад
характеру. Наталка уособлює
найкращі риси української
жінки, яка відстоює людську
гідність, бореться за своє
щастя.**

***Історичне значення п'єси
«Наталка Полтавки» в тому,
що вона започаткувала нову
українську драматургію,
написану живою
розмовною мовою,
побудовану на засадах
народності.***

Домашнє завдання:

Прочитати твір «Наталка-
Полтавка», скласти
письмову характеристику
головної героїні.